

Θεόδωρος Γρηγοριάδης: το χρονικό μιας γενιάς που μεγάλωσε

«Η αγάπη, αυτό είναι που μας λείπει»

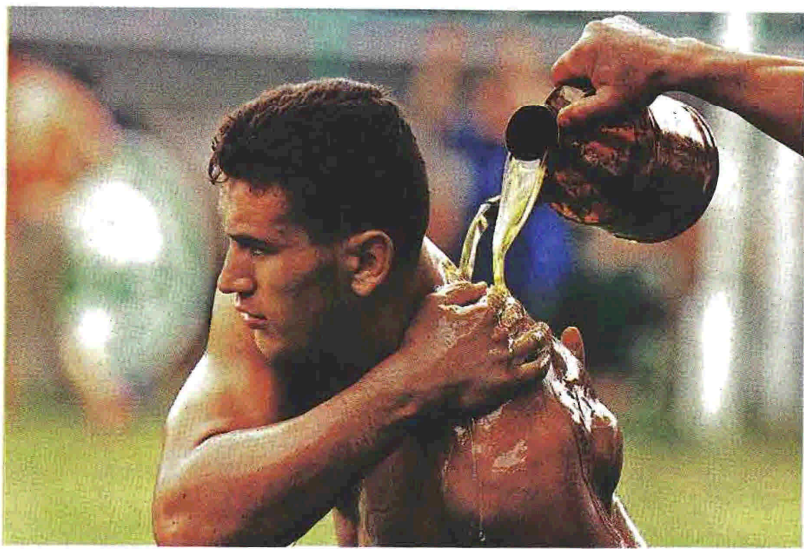
Στα 53 του ο Θεόδωρος Γρηγοριάδης έγραψε ένα συναρπαστικό μυθιστόρημα για τις αγάπες και τα πάθη μιας γενιάς που ασφυκτιά στα στενά όρια της σύγχρονης Ελλάδας.

Γράφει ο **Ευριπίδης Γαραντούδης**

Στο επίκεντρο της ιστορίας του μυθιστορήματος του Γρηγοριάδη βρίσκεται ο Τζεμάλ, ένας νεαρός τούρκος παλαιστής που συμμετέχει στους υπαίθριους αγώνες πάλης στη Θράκη και γίνεται το αντικείμενο του πόθου για γυναίκες και άντρες, των οποίων τις σεξουαλικές επιθυμίες ακούραστος ικανοποιεί. Ανάμεσα στις γυναίκες ξεχωρίζει η αθηναία δημοσιογράφος Μιρέλλα και ανάμεσα στους άντρες δύο μεσήλικοι διανοούμενοι φίλοι με θρακικό καταγωγή, ο Διονύσιος και ο Χρήστος. Αυτοί αποτελούν μέλη μιας παρέας κυρίως ομοφυλόφιλων που ταξιδεύουν μεταξύ της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, της Θράκης και της Τουρκίας (Αδριανούπολη και Κωνσταντινούπολη) και ενδιαφέρονται για την ανατολίτικη κουλτούρα. Μια άλλη ομάδα προσώπων της ιστορίας συγκροτείται από γυναίκες που αναζητούν τους εξαφανισμένους άντρες τους, για τους οποίους υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι ασπάστηκαν τον σουφισμό, τον ισλαμικό μυστικισμό, που στο βιβλίο συνδέεται με το τάγμα των δερβίσηδων. Στο μυθιστόρημα παρακολουθούμε λοιπόν τις ιστορίες ενός πολυμελούς κύκλου φίλων και γνωστών στη διάρκεια μιας δεκαετίας (2001-2008). Στην ιστορία εμπλέκεται και μια ελληνική εθνικιστική οργάνωση απόστρατων, που αντιπύεται στην ελληνο-τουρκική προσέγγιση και υποψιάζεται ότι πίσω από τους τούρκους παλαιστές κρύβονται πράκτορες.

Το ερωτικό μίλλον της Εριδός, ο Τζεμάλ, εν τέλει βαπτίζεται χριστιανός και παντρεύεται μια καβαλιώτισσα δημοσιογράφο, ενώ ο Διονύσιος (στο πρόσωπό του αναγνωρίζουμε τον δερβίση του τίτλου), ερωτευμένος με τον παλαιστή και τον σουφισμό, γράφει, όπως μαθαίνουμε στο τρίτο μισό του βιβλίου, ένα μυθιστόρημα με θέμα ακριβώς την ιστορία που έχουμε ήδη διαβάσει. Ετσι, λοιπόν, προς το τέλος του βιβλίου η ιστορία επικεντρώνεται στον σκανδαλώδη αντίκτυπο που είχε το μυθιστόρημα του Διονύσιου και κορυφώνεται δραματικά με τον βίαιο και ανεξήκτιστο θάνατό του. Για το τέλος του δικού του βιβλίου, όπου ενσωμάτωσε το βιβλίο ενός ήρωά του, ο Γρηγοριάδης κράτησε μια ακόμα, μάλλον ειρωνική, αναστροφή: η σεξουαλική αχόρταχη Μιρέλλα και ο ομοφυλόφιλος Χρήστος, τα μόνα πρόσωπα της ιστορίας που δεν είχαν μέχρι τότε γνωριστεί, συναντούνται και η πρώτη αυτή γνωριμία αφήνει την υπόνοια ενός straight happy end. Ο παλαιστής και ο δερβίσης είναι ένα στοχαστικό, πολυεπίπεδο και σύνθετο, για τα δεδομένα της σύγχρονης πεζογραφικής παραγωγής μας, μυθιστόρημα. Το μεγάλο χρονικό άνοιγμα της ιστορίας – μια σχεδόν δεκαετία – και ο μεγάλος

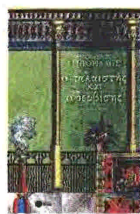
Ο νεαρός παλαιστής στο βιβλίο του Γρηγοριάδη είναι αντικείμενο του πόθου για άνδρες και γυναίκες. Στη φωτογραφία τούρκος ετοιμάζεται για αγώνα στο πρωτάθλημα υπαίθριου πάλης, αλειφοντας το σώμα του με λάδι

αριθμός των προσώπων που εμπλέκονται σε αυτήν, πυκνούφασμα σε μια πλοκή που διατηρεί αμείωτο το ενδιαφέρον της ανάγνωσης, επιτρέπουν να χαρακτηρίσουμε το μυθιστόρημα χρονικό μιας γενιάς που μεγάλωσε, όπως χαρακτηρίζει ο Διονύσιος το δικό του βιβλίο. Ετσι στο μυθιστόρημα του Γρηγοριάδη αποτυπώνονται οι έρωτες και τα συναισθηματικά αδιέξοδα αυτής της γενιάς, διασταυρωμένα με τον ιστορικό χρόνο της περασμένης δεκαετίας στον τόπο μας. Ωστόσο, το ίδιο βιβλίο μπορεί να διαβαστεί και ως ένα σουφιστικό μυθιστόρημα όπου ο αναγνώστης, όπως κι ο συγγραφέας, περνούν από βαθμούς μύησης, αλλά στο τέλος κάποια βασικά μυστικά, όπως τα αίτια και ο δρόμος του φόνου του συγγραφέα Διονύσιου, παραμένουν

κρυμμένα. Επίσης, με την ενσωμάτωση του βιβλίου του Διονύσιου μέσα σε εκείνο του Γρηγοριάδη, το μυθιστόρημα του δεύτερου αναδεικνύεται σε ένα ειρωνικό μεταμυθολογικό αφήγημα που ταλαντώνεται ανάμεσα στην αφηγημένη πραγματικότητα και τη μυθολογική μεταμόρφωσή της. Στο *Ο παλαιστής και ο δερβίσης* αναγνωρίζονται οι σταθερές που συνεχούν το παλαιότερο αφηγηματικό έργο του συγγραφέα, δηλαδή η ανάδειξη του ξεχωριστού πολιτισμικού στίγματος του βορειοθρακικού χώρου και η υπεράσπιση της κάθε είδους διαφορετικότητας (κοινωνικής, εθνοτικής, σεξουαλικής) που αντιμετωπίζεται εκθρακτικά από την υποκοπή και αμυλεματική ελληνική κοινωνία. Οι ήρωες του Γρηγοριάδη, οι καλύτεροι της γενιάς του, γυναίκες και άντρες, ομοφυλόφιλοι και μη, διαφορετικοί από τη μεγάλη μάζα των συμπολιτών τους που βουλιάζουν στην ισοπεδωτική ομοιομορφία, αφοσιωμένοι στην ατέρμονη αναζήτηση της αγάπης και της ευτυχίας, μας αφήνουν εν τέλει την πικρή γεύση της θλίψης για την Ελλάδα-καμένη πατρίδα που χαράμίζει τα καλύτερα παιδιά της.

Το νέο βιβλίο του Θεόδωρου Γρηγοριάδη είναι ένα μυθιστόρημα ερωτικό με την ιστορία και την πολιτική στο φόντο

Θεόδωρος Γρηγοριάδης
Ο ΠΑΛΑΙΣΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΔΕΡΒΙΣΗΣ

ΕΚΔ. ΠΑΤΑΚΗ, 2010
ΣΕΛ. 317,
ΤΙΜΗ: 15,50 ΕΥΡΩ